

kaj se more tako in ne drugače naglaševati; posebno naj se pokažejo krivi zaumki, kateri bi se vtegnili pripetiti pri nap-
čnem naglaševanju. Tako bi se v gori omenjenem izgledu v
višjem razredu smelo prašati: Kaj bi si poslušavec lahko mi-
slil, če bi se beseda „pomlad“ tako krepko naglaševala? —
Koristno je, če se tako ravna tudi zavoljo tega, ker se otroci
s tem prisilijo, da posamezne stavke tako razumejo, kakor se
s celoto vežejo.

(Dalje prih.)

Tečno učilo.

K a z a v n i p o d u k.

Ž i v a l i.

S n o v a. Zajec, serna, divja koza, jelen; volk, medved,
lesica, jazbec, dihur, kuna, lev; kušar, kača, žaba; posterv,
karp, ščuka, som, mrena, klin, lipan, jegulja, menek, rak;
čebela, osa, metulj, muha, mravlja, gosenca, keber, červ,
polž.

U č b a. Zajec živi po gojzdih, vertih in poljih; je zelo
boječ in hiter; ima okroglasto glavo, dolge ušesa, preklano
zgorjnjo šobo, dolge zadnje, in kratke sprednje noge, in kra-
tek rep. Jé deteljo, travo, zelje, pa tudi mlade drevesca rad
oglodra. Zajčje meso je prav dobro. Iz zajčje dlake delajo
klobuke. — Serna je nekoliko manjša, kakor domača koza;
ima kratke rožičke, in živi po gorah in gojzdih. Daje dobro
meso in kožo. — Divja koza je skoro ravno taka, kakoršne so
domače koze. Rožičke ima kratke. Barve je sivkaste. Noge
ima tanke, s kterimi berzno skače. Živi večidel po gorah.
Nje meso in koža je za rabo. — Jelen je manjši, kakor konj;
ima velike vejate roge, šibko telo, zelo urne noge in nepre-
klan rog na nogi. Jé travo, listje, zeliša, mlade drevesne
popke i. t. d. Po dnevu je večidel v gojzdu, — po noči pa se
gre past na polje in travnike. Daje nam meso, kožo, roge, —
pa tudi napravi na polji marsikaj škode. — Volk je podoben
velikemu psu, samo da ima bolj košat rep; je navadno siv-
kast, in je tako močan, da lahko nese ovco v gobcu. Kadar
je izstradan, se poloti tudi človeka. Živi po gorah in gojzdih.

Po zimi pa se tudi priklati na ravno. Voléje meso ni dobro; koža pa se za marsikaj porabi. — Medved je večji, kakor volk. Na vsaki nogi ima po pet parkljev, kakor človek po pet perstov in široke podplate. Tudi lahko hodi po koncu, samo po zadnjih dveh nogah. Jé rad med in rastline, pa tudi razmesari jelena, serno, konja, goved i. t. d. Jeseni gre v berlog ali v luknjo, kjer vso zimo spi, in nič ne vživa. Rep ima kratek in rujavo dolgo dlako. Medvedova koža je za mnogo rabo. Nekteri tudi medvedovo meso jedó. Tudi medved živi navadno po gorah in gojzdih. — Lesica je velika kot sredin pes; ima koščat rep, vozek gobček in ojstre zobe in kremplje. Dlako ima rujavo. Loví zajce, pa tudi krade kuretino, gosi, race i. t. d. Lesica je zvita žival. Lesičja koža je za mnogo rabo; meso pa ni dobro. — Jazbec je kaka dva čevlja dolg; ima kratek rep; je po herbtu siv, pod trebuhom čern, po glavi pa bel s černo liso. Živi po gojzdih; si naredi luknjo, v kateri po dnevu leží, — po noči pa lovi miši, žabe, pa tudi jé korenine in sadje. Po zimi spi in se živi s svojo mastjo. Jazbčevo meso daje tečno jed, mast pa dobro zdravilo; koža je za mnogo rabo. — Dihur je rujav, po straneh pa rumenkast; na glavi ima bele lisice; živi pri hišah, in je kuretini zeló nevaren. Dihur smerdí, — vendar ima tudi dobro kožo za kožuhe. — Kuna je dihurju podobna; živi tudi rada blizo pohištev, in je tudi kuretini sovražnica. — Lev ali oroslan je kralj živalski, ker je zeló postaven in grozovitno močan. Barve je rujavkaste. Spredaj ima veliko grivo; rep mu visi do tal, in ima na koncu šop. Zobe in parklje ima neizrečeno ojstre. Dolg je 5 čevljev, visok pa 3 čevlje. Kadar rujove, tresejo se vse živali. Oroslanov ni v naših krajih. Naj večji in hujši levi so v Afriki, kjer je naj bolj vroče. — Martinček je majhna golaznica; se rad na solncu greje, in ne stori žalega; zeleni kušar pa hudo vgrizne. So pa tudi letajoči kušarji. — Kače so nekte smertno strupene. V naših krajih je naj bolj strupena kača gad, kateri je po herbtu pisan, in se potika po kamnitem germovju in pečovju. — Žabe so mnogoverstne; nekte so dobra in zdrava jed za postne dni. Rega ali zelena žaba nam dež napoveduje. — Ribe imajo rudečo, merzlo kri; dihajo po plitvah in samo v vodi živé; večidel so pokrite z luski. Ribe dajejo človeku velik dobiček. Žlahtne ribe so v naših krajih posterv, černo rúdeče pikasta riba, — karp, de-

bela riba, — ščuka, tanka riba, — mrena, klin, lipan, menek i. t. d. Jegulja je gladka riba, kači podobna, pa ima dobro meso. — Rak živi po vodah, naj raje pod kamni in pri kraji v luknjah; ima zeleno črno in terdo lupino po sebi, osem nog in dvoje škarij, pa šibrast rep. Jé majhne ribe, mergolince in druge povodne živalice. Raki so dobra postna jed. — Čebele si napravljajo svoje stanovanje v panj, včasih pa tudi v votle drevesa. Čebele so zelo pridne. Imajo štiri kožene habice, šest nog, rivček in želo. Živé se s sladkim cvetnim sokom in z medom. Dajejo nam dobiček s tem, da nam nanašajo medu in voska. — Ose si napravijo prav umetno gnjezdo ali osinjak, in so hude jeze; kdor jih draži, ga opikajo. — Metulji so mnogoverstni; imajo po šest nožic, in so zelo lepi, toda le malo časa. Metulj pride iz mešička, ter je podoba našega vstajenja od mertvih; zakaj? — Muha ima dve perutnici, pa rivček, da pije. — Mravlje živé skupaj kakor velike družine in srenje. Nekatere imajo tudi habice, da letajo, nekatere tudi želo, s katerim hudo pikajo. — Gosence so zelo požrešne, in škodujejo posebno sadnim drevesom; kako? — Krbri imajo rožene habice, in pomladno zelenje hudo objedajo; otroci jih nabirajo; čemu? — Červi nimajo nog in kosti; in namesto kervi imajo belo sokrovco; so nagi, ali pa so pokriti s terdo lupino. So tudi veliki červi; večidel pa so tako drobni, da se komaj vidijo s prostimi očmi. Mnogo červov živi v vodi, še več pa v zemlji; še celó v truplu pri ljudeh in živalih se nahajajo. Živé se z rastlinami, s sadjem, s prahom; naj rajše pa jedó meso. Červi imajo čversto življenje. — Polž, ki svojo hišo na herbtu nosi, je tiha in počasna živalica. Daje nam dobro postno jed. — Imenujte vse domače živali! Imenujte divje zveri! Imenujte ujedne zveri! Imenujte nekatere golaznice! Imenujte nekatere ribe! Imenujte nekatere mergolince! Imenujte nekatere črve! Vse živali se razdeljujejo v šest verst ali razredov; so namreč: doživke, ptice, golaznice, ribe, mergolinci in červi. Rudečo in gorko kri imajo doživke in ptice; rudečo merzlo kri imajo golaznice in ribe; belo merzlo kri imajo mergolinci in červi. — Bog je vse živali vstvaril in za vse skerbi. — Nobene živali ne smemo nepotrebno mučiti. — Živali ravno tako občutijo bolečine, kakor človek. —